

Vatikán sa aj Slovákov pýta na postoj ku gayom

Pápežov dotazník o háklivých témach už majú aj slovenskí biskupi

Pápež František zvolal synodu o rodine. Prebrať bude aj homosexuálne zväzky a rozvody.

Ako sa venujete homosexuálom a ako reagujete, keď za vami prídu neveriaci, že chcú mať svadbu v kostole? Aj na toto sa Vatikán pýta v dotazníku, ktorý rozposlal biskupským konferenciám po celom svete. Konferencii biskupov Slovenska už prišiel. Zisteniami z dotazníka sa bude zaoberať synoda – cirkevný snem o problematike rodiny, ktorý zvolal pápež František na október budúceho roka. Riešiť má aj prístup k homosexuálnym zväzkom či k rozvodom. „Ako pristupujete k rozvedeným ľuďom a ako im vaša farnosť pomáha?“ znie jedna z otázok dotazníka. Diecézy majú odpovedať aj na otázku, či štát uznáva zväzky osôb rovnakého pohlavia a či ich prirovnáva k manželstvu. „V prípade, že si homosexuálne páry adoptujú dieťa, ako sa snažíte pomôcť tomu, aby boli deti vychovávané k viere?“ zisťuje tiež Vatikán.

Iba muž a žena

Pre slovenských biskupov ostáva neprijateľné, aby homosexuáli vychovávali deti. „Základom spoločnosti je rodina, zväzok muža a ženy. Iné spoložitia nemôžu byť postavené na úroveň rodiny,“ povedal hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Aj hovorca Vatikánu Federico Lombardi pre spravodajskú agentúru CNA vyhlásil, že otázky sa „netýkajú doktrínalnej pozície cirkvi“. Výsledky z dotazníka budú iba podkladom pre synodu, ktorá má určiť, ako pristupovať ku gayom a rozvedeným. Oslovení farári odmietli komentovať, čo by cirkev mala zmeniť. „Od prípadu Róberta Bezáka platí zákaz hovoriť do médií,“ zdôvodnil jeden z nich.

Kto je väčší hriešnik?

Ďalší iba pod zárukou anonymity vraví, že by sa nemalo na homosexuálov hľadieť ako na diabla a že by cirkev nemala odmietať sobášenie nepokrstených ľudí. „Často sú oveľa väčšími hriešnikmi tí, ktorí krstný list

majú. Ja som benevolentný, oddávam trebárs aj katolíčku s ateistom.“ Kováčik vraví, že dotazník teraz rozpošlú diecézám. Tie by mali pred ich vyplnením osloviť aj centrá pre rodinu, ktoré katolíci prevádzkujú hlavne vo väčších mestách. Šéf nitrianskeho centra Július Jenis hovorí, že s homosexuálnymi skúsenosťmi zatiaľ nemajú. „Ak by takýto pár požiadal o materiálnu pomoc, nemáme problém ju poskytnúť. Ale s adopciami detí nepomôžeme, sme proti.“ Dieťa potrebuje matku aj otca, pridáva aj katolícky farár z bratislavských Rusoviec Marián Prachár. Víta však, že Vatikán tému o homosexuáloch otvára. „O týchto veciach treba diskutovať.“

Dotazník: Čo zaujíma Vatikán

- Ako vaša farnosť postupuje v prípade, že u vás požiada o svadbu neveriaci alebo nekatolícky pár?

- Aké máte v posledných desaťročiach skúsenosti s prípravou na manželstvo?

- Ako pomáhate párom v krízových situáciách?

- Ako sa venujete deťom z rozpadnutých rodín, aby boli vychovávané k viere?

Mária Benedikovičová
SME 09/11/2013

Privítal stovky vozičkárov

Pápež František sa včera stretol približne so 600 zdravotne postihnutými ľuďmi na mimoriadnej audiencii, kvôli ktorej prispôbili priestory vatikánskeho auditoria pre vozičkárov.

Najvyšší predstaviteľ katolíckej cirkvi venoval každému návštevníkovi osobitnú pozornosť, vo väčšine prípadov si popri krátkom pozdravení s každým z nich našiel čas aj na objatie či rozhovor. Pápež v súvislosti so svojím včerajším programom vyjadril znepokojenie z prístupu spoločnosti k zdravotne postihnutým, ktorí sú podľa neho čoraz viac vyčleňovaní z dôvodu pretrvávajúceho spoločenského trendu zabúdania na fyzickú zraniteľnosť človeka. Venoval sa každému: Pápež si našiel čas na objatie či rozhovor. (tasr)

Plus jeden deň 11/11/2013

Potravinová zbierka

Viacere európske krajiny organizujú potravinovú zbierku na pomoc ľuďom v núdzi. Pridalo sa k nim aj Slovensko. Od štrnásteho do dvadsiateho novembra môžu Slováci prispieť drogériu a potravinami v tridsiatich obchodoch na celom Slovensku. Charita rozdelí vyzbieraný tovar ľuďom, ktorí to potrebujú. STV 1, 10/11/2013

Budeme mať nového kardinála?!

Slovenských veriacich čakajú v blízkom čase dobré správy. Z viacerých strán sa ozývajú hlasy, že k dvom aktuálnym kardinálom Jozefovi Tomkovi (89) a Jánovi Chryzostomovi Korcovi (89) už budúci rok vo februári pribudne ďalší. Najviac sa v tomto prípade skloňuje meno súčasného, iba 55-ročného, bratislavského arcibiskupa Stanislava Zvolenského.

Pápež František oznámil, že vo februári budúceho roku vo Vatikáne zvolá konzistórium, na ktorom dôjde k vymenovaniu nových kardinálov. Otázkou zostáva, či jedným z nich bude aj niekto zo slovenských cir-

kevných hodnostárov. „Bola by pre nás veľká česť, keby k tomu došlo, ale v súčasnosti nemáme informácie o tom, že by sa k niečomu takému schyľovalo,“ skonštatoval hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Podľa neho je na Svätom Otcovi, kedy mená uchádzačov o túto funkciu zverejní. O ničom zatiaľ netušia ani v Bratislavskej arcidiecéze, kde Stanislav Zvolenský pôsobí. „Nemáme žiadnu informáciu o tom, že by pán arcibiskup mal byť vymenovaný za kardinála,“ ukončili zo sekretariátu diskusiu na túto tému. Martin Čeliga

Nový Čas 09/11/2013

Sakrálné umenie v Košiciach

Hudbu, slovo, vokálne a výtvarné majstrovstvo si Košičania budú môcť vychutnať od 10. do 24. novembra počas 24. ročníka Festivalu sakrálného umenia. Na otváracom koncerte festivalu 10. novembra v Kostole sv. Antona Padúánskeho (seminárny) si milovníci tohto umenia budú môcť vypočuť známe i menej známe diela v netradičnom predvedení Prague Cello Quartet. V priebehu dvoch týždňov bude pre verejnosť otvorená výstava Židia v Marseille a súčasťou programu budú aj koncerty skupiny Mojše Band, speváckeho zboru Pro Musica z Nyíregyházy či Zboru sv. Cecílie pri Dóme sv. Alžbety. (sita), Pravda 09/11/2013

Zakážu aj antikoncepciu?

Zámer katolíckych biskupov zakázať v lekárňach predaj antikoncepcie pripomína svojou nereálnosťou donkichotský boj s veternými mlynmi. Mámy a vopred odsúdený na neúspech, ale posúvajúci názory zahraničia na našu schopnosť etablovať sa v modernej spoločnosti do sféry zatačutej zaostalosti. Opäť chce byť ktosi pápežskejší ako pápež a v snahe zabrániť nezabrániteľnému zakrýva neschopnosť donútiť vlastné ovečky, aby sa intímne stýkali s partnermi len za účelom plodenia detí. To neakceptuje už hádam ani percento katolíkov. Dušan Mlynárik. Piešťany

Pravda 09/11/2013

Výzva proti antikoncepcii

Vyjadrenia teológov o tom, aby kresťanskí farmaceuti a majitelia lekární odmietali nakupovať a distribuovať antikoncepciu, považuje strana SaS za extrém. Za výzvu stojí subkomisia pre bioetiku teologickej komisie Konferencie biskupov Slovenska. SaS vo svojom vyhlásení napísala, že výsledkom takéhoto prístupu bude nežiaduce znižovanie dostupnosti antikoncepčných prostriedkov a zdravotníckej starostlivosti pre ženy.

Rádio Slovensko, 09/11/2013

Spor o košický dom umenia

Spor židovskej náboženskej obce s mestom Košice o dom umenia trvá už takmer dvadsať rokov. Napriek tomu, že súdy právoplatne rozhodli o vrátení majetku židovskej obci.

Ľudia v Košiciach túto stavbu roky volajú jednoducho bužňa, čo je pomenovanie židovskej modlitebne rozšírené na východnom Slovensku. Budovu synagógy postavili v roku 1927. Židia ju vlastnili do roku 1955, potom ju pod nátlakom museli štátu predať za deväťstotisíc korún. Už dvadsať rokov platí zákon o zmierení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločenstvám. Práve tento zákon mal židovskej obci otvoriť cestu k opätovnému získaniu synagógy.

Pavol Sitár, predseda Židovskej náboženskej obce Košice: „Ak teda ten zákon stanoví, že v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok predaná nehnuteľnosť sa má vrátiť, tak sa má vrátiť.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Práve dokazovanie týchto podmienok spor naťahuje. Až desať rokov trvalo, kým sa do súdneho spisu dostal posudok o cene stavby. Podľa neho budova v tej dobe mala hodnotu šesť miliónov korún, preto išlo o nevýhodný obchod.“

Pavol Sitár, predseda Židovskej náboženskej obce Košice: „Volá sa to navrátenie majetku, ale nám ide hlavne teda o morálnu stránku tejto veci.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Od roku 1994 o návrate majetku rozhodovali okresný, krajský, i Najvyšší súd. Náboženská obec dvakrát v spore vyhrala, Najvyšší súd však

v roku 2010 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Krajskému súdu v Košiciach.“

Marcela Gálová, hovorkyňa Krajského súdu Košice: „Krajský súd v Košiciach v uvedenej veci koná. Jednotlivé úkony sú zaznamenané v spise, do ktorého majú právo nahliadať účastníci konania a ich právni zástupcovia.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Židovská náboženská obec tvrdí, že je načase dohodnúť sa bez súdov, a myslí si, že práve keď sú Košice Európskym hlavným mestom kultúry, mohli by sa obe strany dohodnúť kultúrne. Židovská náboženská obec neplánuje obnoviť v synagóge bohoslužby, naďalej má byť stánkom pre kultúru. Mesto však o majetok nechce prísť, nechce ani komentovať túto ponuku.“

Martina Urik Viktorínová, hovorkyňa Magistrátu mesta Košice: „Ide o dlhoročný, stále prebiehajúci súdny spor, ktorého výsledok je otvorený.“

Pavol Sitár, predseda Židovskej náboženskej obce Košice: „Pokiaľ existuje čo len tá najmenšia iskierka nádeje, že sa to podarí urovnať dohodou slušnou, kultúrnou, toto preferujeme predovšetkým.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Spor o dom umenia sa dostal aj za hranice Slovenska, vedia o ňom v USA, vo Francúzsku, i Švajčiarsku. V týchto krajinách žijú potomkovia židovských rodín, ktoré na synagógu prispeli. Preto v prípade, že náboženskej obci synagógu nevrátia, potomkovia využijú aj tlak týchto krajín.“ STV 1, 09/11/2013

Slovenská katolícka charita zorganizovala konferenciu s témou Integrácia Rómov do spoločnosti

Ako integrovať Rómov do spoločnosti z pohľadu ich občianskych práv, to bola téma konferencie, ktorú v Košiciach zorganizovala Slovenská katolícka charita. Účastníkmi podujatia boli odborníci a charitatívni pracovníci z 13 krajín Európy. Okrem potreby zmeniť myslenie väčšiny, aj menšiny odstrániť predsudky, často rezonovala aj otázka vzájomnej dôvery. Hovorí Peter Go-

molák, ktorý pracuje ako terénny sociálny pracovník na Mestskom úrade v Starej Ľubovni.

Peter Gomalák, terénny sociálny pracovník na Mestskom úrade v Starej Ľubovni: „Aj Rómovia potrebujú cítiť, že my to myslíme s nimi vážne. A Rómovia sú na to veľmi takí empatickí a pokiaľ on toto nezacíti, Rómovia budú stále nás iba využívať.“

Rádio Regina, 12/11/2013

Viem, že som hrozba

Robert Bezák hovoril nielen o svojom odvolaní z postu trnavského arcibiskupa s novinárkou Mariou Vrabcovou. Výsledkom je kniha *Vyznanie*

Ešte pred piatimi rokmi poznal meno Róbert Bezák málokto. No potom, čo bol odvolaný z postu trnavského arcibiskupa, sa stal jedným z najznámejších katolíckych kňazov na Slovensku. Budúci týždeň o ňom vychádza kniha rozhovorov s názvom *Vyznanie*. S Bezákom sa viac ako deväť mesiacov rozprávala reportérka týždenníka *Vásárnap* Marie Vrabcová. „Stretávali sme sa v kláštore u redemptoristov, to bolo také neutrálne miesto,“ hovorí o tom, ako kniha vznikala. Do kláštora za ním prichádzala raz týždenne. Na to, aby som arcibiskupa mohla čitateľom predstaviť ako človeka, prečo konal ako konal a prečo prežíva to, čo prežíva, treba predstaviť celý jeho život. Ukázať pohnútky, prečo sa stal kňazom, či akým chcel byť biskupom.“ Okrem knihy Vrabcovej rozhovorov vychádza tento mesiac ešte jedna kniha o arcibiskupovi Bezákovi. Volá sa *Medzi nebom a peklom* a jej autorom je šéfredaktor týždňa Štefan Hríb.

O Sokolovi aj Zvolenskom

Bezák sa v knihe *Vyznanie* vracia k svojmu vzťahu k ostatným cirkevným hodnostárom. Veľmi podrobne napríklad opisuje podozrivé účtovníctvo svojho predchodcu Jána Sokola. „Bezák nešiel na arcibiskupský úrad upratovať a robiť tam poriadky,“ vraví Vrabcová, „ale keď sa stretol s problémami, chcel ich s dobrým a čistým úmyslom riešiť.“ Narazil však na svojich nadriadených v katolíckej cirkvi. „Keď som sa opýtal, či arcibiskup Sokol môže stavať taký obrovský penzión v rodných Jacovciach bez toho, aby vysvetlil pôvod peňazí, nuncius povedal, že môže, keď na to má,“ odpovedá Bezák v knihe. „Videl som, že som bezmocný a nemá zmysel bojovať za túto vec, lebo kompetentným na nej nezáleží.“ Podobne hovorí bývalý trnavský arcibiskup aj o vzťahu s predsedom konferencie biskupov Stanislavom Zvolenským. „My dvaja si nemáme čo povedať, lebo pohľadom na hodnoty a ich prežívaním sme celkom rozdielni. A keďže sa všetci ostatní biskupi postavili do jedného šíku, ani od nich nemôžem očakávať nič.“ Odvolaniu arcibiskupa

sa venuje celá jedna kapitola knihy. Bezák sa v nej vracia aj k obvineniam, na ktoré sa ho pýtal Vatikán v známom liste. Arcibiskup mal napríklad odpovedať na to, či navštevoval telocvičňu a verejné sprchy s pochybnými osobami. Cirkev Bezákovi po jeho odvolaní zakázala vyjadrovať sa pre médiá. Bývalý arcibiskup zákaz chvíľu dodržiaval, potom ho porušil. „Dodnes si myslím, že nemá prečo rešpektovať zákaz hovoriť pre médiá, lebo kto má pravdu a má čisté pohnútky, má právo povedať, čo si myslí,“ tvrdí Vrabcová.

Pravda nie je uprostred

Bezák sa s Vrabcovou spoznal náhodou. „Úplne prvý rozhovor som s ním robila ešte predtým, ako bol vysvätený za biskupa a stal sa trnavským arcibiskupom,“ spomína. „V agentúrach vyšla správa, že kňaz z Radvane bude arcibiskupom. Zavolala som mu na faru, lebo som si myslela, že keď už bude v Trnave, tak ho ani nezastihnem. Na moje veľké prekvapenie povedal, že môžete hneď prísť. Stretli sme sa na druhý deň.“ Potom sa nevideli tri roky, ďalší rozhovor dal arcibiskup Vrabcovej až vlani v novembri. Ukončil ním vtedy niekoľkomesačné mlčanie po tom, čo ho odvolali. „Prvý raz po dlhom čase sa s niekým rozprával o tom, ako to celé prežíva. To v ňom asi zanechalo nejakú stopu, lebo keď prišla možnosť, aby o ňom vznikla kniha, prirodzene z toho vyplynulo, že na nej budem robiť ja.“ Vrabcová priznáva, že po deviatich mesiacoch rozhovorov neberie Bezáka s chladným odstupom, no stále jeho príbeh vníma ako novinárka. „Je tam aj ľudská blízkosť, lebo inak by sme sa nemohli ani porozprávať,“ hovorí. „Ale nemyslím si, že by to vylučovalo objektivnosť. Ak som sa niečo za dvadsať rokov novinárskej práce naučila, tak to, že objektivnosť neznamená nemať žiadnu mienku. Niekedy je pravda naozaj na jednej strane, a nie uprostred.“ Kniha *Vyznanie* je druhou knihou Marie Vrabcovej. Pred troma rokmi vydala príbeh Hedvivy Malinovej s názvom *Hedviga*. Novinárka priznáva, že medzi životmi Malinovej a Bezáka vidí isté paralely. Obaja sa vraj museli vyrovnávať s praktikami moci, či už svetskej, alebo cirkevnej. „V ich príbehoch nájdete rovnaké prístupy, ako človeka a jednotlivca ignorovať, zahrávať si s ním,

trápiť ho,“ myslí si. „Vidíte v nich, ako za pochybenia systému nikto nepýka a nikto nie je braný za zodpovednosť. Aj tu, aj pri Hedvige, aj keby niekto pochybil, či to je štát, alebo Vatikán, nebude sa ospravedlňovať. Systém sa neospravedlňuje. Zostane len zabudnutý človek.“

Marie Vrabcová

Od roku 1998 je reportérkou týždenníka *Vásárnap* a denníka *Új Szó*. V roku 2010 jej vyšla kniha o kauze Hedvivy Malinovej s názvom *Hedviga*. V roku 2012 získala cenu Združenia európskych menšinových denníkov (MIDAS) za spracovanie kauzy Hedvivy Malinovej.

Úryvky z knihy o Bezákovi

Viete si predstaviť, že po tomto všetkom ešte niekedy budete mať dobré vzťahy s ostatnými slovenskými biskupmi?

(...) Dlhé mesiace som si nahováral, že aj keď to nehovorím, v kútiku duše azda cítia so mnou, ale rozhovor s arcibiskupom Zvolenským vo februári 2013 ma z toho omylu vyviedol. Po niekoľkých vetách mi bolo jasné, že sa so mnou chcel stretnúť len preto, lebo ho znepokojovala petícia na moju podporu a chcel ma presvedčiť, aby som sa pre pokoj v cirkvi od toho distancoval. Povedal som, že to neorganizujem a nemám sa proti ani proti tomu ohradiť, lebo si nemyslím, že ja som ten, kto rozdeľuje cirkev. Neprejavil osobnú emóciu, na každé moje vyjadrenie vnútorného prežívania zareagoval tak, že to je môj pohľad. Stretnutie s ním bolo pre mňa skôr vytriezvením, ale až takým vytriezveným som nikdy netúžil byť.

Katolícka cirkev na Slovensku bola vždy úzko spojená aj s politikou a vždy dosť nešťastne. Čomu to pripisujete?

Je to také spriaznenie s mocou, presvedčenie, že tí, čo sme sa dostali vysoko, musíme držať spolu, nezávisle od presvedčenia, pre obojstrannú výhodnosť. To nie je o priateľstve založenom na spoločných hodnotách, ale o pragmatizme. Ten vzťah vôbec nie je zafinancovaný, funguje len na základe spoločných záujmov, ale zdá sa, že to stačí.

Rozprávalo sa o tom na zasadnutiach biskupskej konferencie, do akej miery by sa vôbec mala cirkev miešať do politiky?

Skôr to bolo obchádzané mlčaním, lebo keby sme sa o tom rozprávali, vyústilo by to do hádok. Ja som raz začal debatu na tému, že nie je vhodné spájať sa s politickými stranami, a najmä nie s takými, v ktorých sú bývalí komunisti. Rovnako som kritizoval našu účasť v Rade solidarity a rozvoja SR, lebo v nej len formálne odobrujeme kroky politikov bez možnosti ich následnej kritiky, ak sa ukážu ako nesprávne. Nikto nechcel o tom seriózne diskutovať. Akoby tu bola tichá dohoda, že cirkev nebude kritizovať politické prechmaty a štát privrie oči napríklad nad tým, ako hospodári cirkev s reštitúciami.

Začínajú aj to, čo môžete robiť, kým budete na Slovensku? Alebo platil zákaz akejkolvek duchovnej činnosti?

Z právneho hľadiska som síce cirkevný trest nedostal, ale reálne potrestaný som. A to najtvrdším možným spôsobom, lebo neviem, v čom som sa previnil, aký trest som dostal, ani kedy sa skončí. Viem len, že som hrozbou, preto nestačí, že mám mlčať, byť izolovaný, ale mám byť aj kontrolovaný. Chceli mi zakázať používanie biskupských insígnií a kým som na Slovensku, mal by som podľa nich všetky svoje aktivity a kroky komunikovať s apoštolským nunciom. Pre mňa je však nepredstaviteľné, aby som sa vrátil tam, odkiaľ som odišiel s papierom v ruke, na ktorom bolo, že budem odvolaný. My dvaja sa už nemáme o čom rozprávať. Aj v reholi by som vraj mal mať duchovného sprievodcu. Neviem, čo by mi mohol povedať po tom všetkom, čo som prežil. Takejto poslušnosti nerozumiem, lebo nechápem jej zmysel. Ak to má byť skúška, do akej miery sa mám ešte pokoriť, dosiahol som svoje hranice. Pokora, ktorú má právo nadriadený vyžadovať, nemôže byť väčšia ako dôstojnosť človeka.

Pohrozili vám exkomunikáciou?

Bolo mi povedané, že ak neurobím, čo mi bolo nariadené, tak mi to prikáže pápež a keď ani jeho neposlúchnem, vylúčia ma z cirkvi. Pre mňa by vylúčenie znamenalo stratu všetkého, lebo svoje kňazstvo nežijem ako náhodu, pre mňa je to bytostné. Ak by som o to mal prísť za takýchto podmienok, bolo by to, ako keby celá obloha na mňa padla. Ale sám seba si musím zachovať, preto som pripravený na všetko.

Dušan Mikušovič, SME 09/11/2013

Zákaz hormonálnej antikoncepcie

Bude antikoncepcia na Slovensku zakázaná? Najnovšie totiž niektorí lekárnici majú problém s jej predajom. Vraj patrí k prípravkom zameraným proti ľudskému životu a tak vzala iniciatívu do rúk konferencia biskupov Slovenska. Hormonálnu antikoncepciu poisťovne na Slovensku nepreplácajú. No a najnovšie sa objavili informácie o tom, že by sa mal obmedziť aj jej predaj. Za stanoviskom stojí Konferencia biskupov Slovenska.

Žena: „Nemalo by byť zakázané. A už vôbec nie biskupmi.“

Žena: „Je to slobodná voľba ženy.“

Redaktorka: „Biskupi však tvrdia, že informácia je skreslená a antikoncepciu sa zakázať nesnažia. Vraj len chcú vyhovieť kresťanským lekárikom, ktorí si tak chcú uplatniť výhradu svedomia.“

Josef Glasa, lekár a bioetik: „Počatý zárodok nenájde vhodné podmienky zásluhou antikoncepcie v maternici a zahynie.“

Vladimír Cupaník, lekár, GPN KOCH: „Nedochádza k uvoľneniu vajčička z vaječnika, nedochádza k ovulácii, tak potom nemôže samozrejme zabiť.“

Redaktorka: „Bioetici si to však nemyslia a lekárikov, ktorí s antikoncepciou nechcú mať nič spoločné, obhajujú.“

Josef Glasa, lekár a bioetik: „Bez toho, že by ste niekomu to nevydali, tak to nemôže použiť a keď to nemôže použiť, tak to dieťaťko nezahynie. Je to problém, morálny problém spolupráce so zlom.“

Vladimír Cupaník, lekár, GPN KOCH: „Omnoho väčšie zlo je nežiadúca tehotnosť u takejto ženy a ešte väčším zlom ako táto žena potom sa rozhodne, dajme tomu, pre interrupciu z toho titulu, že nemohla užívať antikoncepciu.“

Redaktorka: „Európska únia, Rada Európy, či OSN, dávajú antikoncepcii zelenú. Súvisí totiž s právom ženy rozhodnúť sa a to patrí k základným ľudským právam.“

Adriana Mesochoritsová, predsedníčka združenia Možnosť voľby: „Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil alebo vyhlásil, že farmaceuti nemôžu uprednostňovať svoje presvedčenie alebo svoju náboženskú vieru pred svojimi povinnosťami.“

Redaktorka: „Majiteľ lekárne by mal zabezpečiť, aby v jeho podniku pracovali aj takí, ktorým predávať antikoncepciu neprekáža. No a ak by si výhradu svedomia chcela uplatniť celá lekáreň, mali by jej pracovníci podľa ostatných lekárikov aspoň klientke povedať o najbližšej možnosti, kde by si mohla liek zakúpiť.“

Henrieta Hajtová, Markíza, 11/11/2013

Aj keď nie je premiér, vozí sa pansky

Poslanec Mikuláš Dzurinda navštívil arcibiskupský úrad. Kto mu robil šoféra?

Hoci je dnes už iba poslancom, stále si drží určitý štandard. Bývalý premiér Mikuláš Dzurinda vo svojom voľnom čase obieha diskusie so študentmi, no čas si nájde aj na súkromné stretnutia. A hoci už dávno nemá nárok na šoféra, za volant si nesadá.

Začiatkom týždňa si Dzurinda aj so svojou asistentkou Viktoriou Jančoškovou vyrazili do Trnavy. Oficiálne mali na programe dopoludňajšiu prednášku a diskusiu so študentmi masmediálnej fakulty. No fakt, že boli v Trnave, využil Dzurinda aj na návštevu trnavského arcibiskupského úradu.

Tam si to zamieril rovno z prednášky a v úrade sa zdržal asi hodinu.

Za arcibiskupom?

Mikuláš Dzurinda sa už dávno nevozí v luxusných limuzínach, na ktoré mal ako premiér či minister nárok. No určitý druh prepychu si stále dopraje. Šoférku mu totiž počas cesty robila asistentka Viktória, ktorá tak musela bojovať aj s parkovaním v centre Trnavy. Na svojho nadriadeného čakala tpežlivo v aute priamo pred arcibiskupským úradom. Za mesačnú odmenu viac ako 1 800 eur, ktorú Jančošková poberá, to však zrejme stojí za to. Oboch aktérov sme oslovili. Zaujímalo nás jednak, prečo bývalý šéf SDKÚ Dzurinda nešoféruje, ako i to, s kým sa stretol v arcibiskupskom úrade a o čom rokovali. Pán poslanec ani jeho asistentka však na naše otázky do uzávierky nereagovali.

(las), Plus jeden deň, 15.11.2013

Festival slobody pripomína časy prenasledovania a neslobody

Začiatkom päťdesiatych rokov ovládol komunistický režim aj bezpečnostné zložky. Dvaja mladí policajti - oficiálne príslušníci Zboru národnej bezpečnosti - našli odvahu postaviť sa proti praktikám Štátnej bezpečnosti. Keď sa prišlo na to, že o tajných správach ŠtB zameraných proti cirkvi informovali trnavského biskupa, popravili ich. Aj dokument 22 hláv režiséra Matúša Demka je v programe Festivalu slobody, ktorého 3. ročník sa dnes začal v Bratislave. „Sestra Zdenka ponúkla Bohu svoj život za kňaza. Tým kňazom bol Štefan Sandtner. Spoznala ho ako pacienta v bratislavskej štátnej nemocnici, kde sa liečil niekoľko mesiacov. Bolo to po Akcii K, ktorou chceli predstavitelia komunistického režimu postupne zlikvidovať mužské rehole v Československu. Môj záujem o dokumentárne zobrazenie príbehu Cecílie Schelingovej, sestry Zdenky, je inšpirovaný historickým skúmaním a podrobným zmapovaním udalostí, spojených s organizovaním nerealizovaného útoku skupiny šiestich kňazov priamo z justičnej väznice v Bratislave,“ uviedla scenáristka a režisérka Zdenka Iva Kúšiková. Jej dokument Zdenka je dnes večer súčasťou slávnostného otvorenia v kinosále Domu kultúry Zrúkadlový háj v Petržalke. V programe je aj oscarový film Životy tých druhých, dokument Zamatoví teroristi aj cenou Emmy ozdobený film Nicolas Winton: Sila ľudskosti aj legendárne Ucho Karia Kachyňa s Radoslavom Brzobohatým a Jiřinou Bohdalovou v hlavných úlohách. „Predpoludňajší program festivalu je určený najmä mladým divákovi. Aj preto je v ňom napríklad Hermanova vojnová dráma Chlapec v pruhovanom pyžame o synovi nacistického dôstojníka, ktorý sa zoznámil s rovnako starým chlapcom z koncentračného tábora. Inak celý program je určený pre širokú verejnosť a vstup na všetky predstavenia je zadarmo,“ povedal Slavomír Zrebný, riaditeľ filmovej prehliadky Festivalu slobody. Upozornil na film Každý deň odvahy z roku 1964, ktorý vo štvrtok uzavrie filmovú prehliadku. Debut Evalda Schorma je existenciálnou štúdiou mladého robotníka, ktorý našiel zmysel života v politickej angažovanosti, ale po kritike

Populárny pápež mení imidž, no nie doktríny cirkvi

František pritiahol viac Talianov do kostolov

Aj vďaka novej hlave katolíckej cirkvi je najpopulárnejším menom v Taliansku František. Vatikán má vďaka nemu lepšiu povest, výrazne sa však nezmenil.

Máločo charakterizuje jeho osem mesiacov na čele katolíckej cirkvi ako táto fotografia. Pápež František na nej bozkáva hlavu muža, ktorý trpí neurofibromatózou. Celú tvár a hlavu má posiatu nádormi, ktoré táto dedičná choroba spôsobuje. Pápež k nemu pristúpi na námestí vo Vatikáne a spolu sa modlia. Pripomína to, ako sa podľa Biblie Ježiš nebál stýkať s malomocnými.

Nie je to prázdne gesto

Ak by také niečo spravil politik, obviňovali by ho z pretvárký či zneužívania postihnutých na zlepšenie dobrého mena. U pápeža Františka, ktorý sa za osem mesiacov charakterizoval ako pápež pre chudobných a odstránených, to napadlo málokomu. „Pápež František vyzerá úplne autenticky a čestne,“ napísal Guardian. Ak sa pápežovi z Argentíny, ktorý mal blízko k obyčajným ľuďom už ako kardinál Jorge Mario Bergoglio, za osem mesiacov podarilo niečo v cirkvi zmeniť, tak je to jej imidž. Pápež sa z nej snaží spraviť „ľudskejšiu“ inštitúciu a to sa mu vcelku darí. Taliansky sociológ Massimo Introvigne vykonal prieskum medzi 250 talianskymi kňazmi. Celkovo 51 percent z nich povedalo, že zaznamenalo „výrazný nárast“ veriacich, ktorí chodia do kostola, odkedy sa pápežom stal argentínsky kardinál.

Efekt František

„Ak tieto výsledky premietneme na celú krajinu a ak len polovicu farností zasiahol Františkov efekt, potom môžeme hovoriť o stotisícoch ľudí, ktorí sa vracajú,“ povedal pre Guardian. Popularita nového pápeža sa v Taliansku premietla aj do toho, že meno František sa stalo najpopulárnejším v krajine. Hoci bol už minulý rok na druhom mieste, sociológovia jeho čerstvé prvenstvo prisudzujú no-

vému pápežovi. Celkovo je v krajine 2-tisíc miest pomenovaných menom František, z toho 300 pribudlo tento rok. Veľa prieskumov o popularite pápeža medzi veriacimi nie je. No napríklad v Spojených štátoch sa až 89 percent miestnych katolíkov pozerá priaznivo na Františka, negatívne len štyri percentá. Podľa Catholic News Agency mal pápež Benedikt XVI. u amerických katolíkov podporu za svojho pontifikátu od 67 do 83 percent.

Zmenila sa cirkev?

Jeho pokorné gestá aj niektoré výroky berú liberálni katolíci s očakávaním, že jeho obdobie zreformuje cirkev. Viacerí odborníci však hovoria, že sú to prehnane nádeje. Napríklad pápež hovoril, že kto je on, aby súdil homosexuálov, alebo tiež, že cirkev by sa mala menej zaoberať touto a ďalšími kontroverznými témami ako potraty či antikoncepcia. Neznamená to však, že cirkev pod jeho vedením mení názory na túto tému. Rovnako ako aj na povolenie pre ženy, aby slúžili ako farárky. „Môžem vás uistiť, že pápež nebúra katolícku ortodoxiu. Sám sa označuje ako syn cirkvi. Pod jeho vedením budú vo Vatikáne nejaké zmeny, ale určite nie zmeny doktrín,“ napísal Phil Lawler, editor Catholic World News, ktorý o pápežovi píše knihu. S tým súhlasia aj iní. „Je to zmena v tóne, čo je určite významné. Je to však aj rozdiel v podstate, v otázkach aktuálnych zmien, čo cirkev učí? František nesľubuje rozsiahle zmeny,“ dodala pre americkú PBS Kim Lawtonová z Religion & Ethics NewsWeekly. Ak pápež nejakú zmenu chce, tak je to väčšie priblíženie sa ľuďom. Aj preto minulý týždeň rozposlal po farnostiach v celom svete dotazníky, aké majú ľudia názory na rodinu vrátane homosexuálov či potratov. Podľa reportéra National Catholic Reporter Johna Allena juniora tým chce byť František pápežom „katolíckeho streda“, kde zrejme stojí aj väčšina veriacich, ktorí nie sú ani príliš konzervatívni, ani príliš liberálni. **Tomáš Vasilko, SME 12/11/2013**

kultu osobnosti hľadá východisko z ťažkej morálnej krízy. Novinkou 3. ročníka Festivalu slobody je množstvo sprievodných akcií, ktoré sa konajú až

do nedele. Vyvrcholením bude v nedeľu popoludní otvorenie Múzea 17. novembra na Námestí SNP v Bratislave.

Elena Opoldusová, Pravda 12/11/2013

Sobotku môžu zastaviť dane aj cirkev

Babiš doteraz cirkevné reštitúcie odmietal otvoriť, teraz si počká na návrhy ČSSD.

Trvalo dva týždne, než sa začali prvé povolebné rokovania o zostavení českej vlády. A hneď prvé naznačilo, že nebudú krátke ani jednoduché a nemusia byť ani úspešné. V zlom čase Prvé nedeľné stretnutie ČSSD a ANO ukázalo, čo bude najväčšou slabinou nového hnutia: zmena názorov. Prvý bod, čo ČSSD a ANO preberali, boli cirkevné reštitúcie. Tie v kampani sociálni demokrati sľúbili znovu otvoriť, aby dosiahli nižšie platby od štátu cirkvám. Hnutie ANO najprv reštitúcie označilo za uzatvorenú záležitosť, v nedeľu sa šéf strany vyjadril inak. „Prichádzajú vo veľmi nepriaznivom čase, keď sú v našej krajine rozpočtové problémy,“ povedal Babiš podľa českých médií. Ľudovci otvorenie otázky reštitúcií odmietajú a zmena postoja hnutia ANO ich prekvapila. V polovici decembra má ministerstvo kultúry poslať prvú splátku cirkvám

ako náhradu za nevydaný majetok. V nasledujúcich 30 rokoch to bude 59 miliárd českých korún.

Sporné dane

Podľa odborníkov by cirkevné reštitúcie nemali byť témou, na ktorej by koalíčné rokovania stroskotali. Väčším problémom, ktorý sa dotýka ľudí, sú dane. Sociálna demokracia v programe sľúbila zvýšiť 19-percentné dane pre firmy, pre veľké podniky chce zaviesť sadzu medzi 25 až 30 percent. To ANO odmieta, ale vedela by si predstaviť daň pre bohatých s príjmom nad 100-tisíc korún. Zhodu hľadajú aj pri znížení sadziieb DPH. ČSSD ich znížiť nechce pre výpadok zo štátneho rozpočtu, ale pripustila by napríklad nulovú sadzbu na lieky a knihy. ANO chcela znížiť DPH na potraviny z 15 na 10 percent. Sobotka (na snímke SITA/AP) nemôže ustúpiť tak, aby to využili jeho kritici v strane. Hnutie ANO a ľudovci opakujú, že do vlády ísť nemusia, ak nepresadia program.

Miriam Zsillová, SME 12/11/2013

Vládu v Česku rozdeľujú reštitúcie

Prípadné zostavenie českej vlády komplikujú aj otázky okolo cirkevných reštitúcií. Sociálni demokrati, ľudovci a hnutie ANO zatiaľ v tejto otázke len ťažko hľadajú spoločnú reč. Cirkev si u našich susedov nárokuje na nehnuteľný majetok za sedemdesiatpäť miliárd korún, počas nasledujúcich tridsať rokov by mali dostať päťdesiatdeväť miliárd navýšených o infláciu.

Sociálni demokrati a hnutie ANO chcú, aby čiastka finančných náhrad bola fixná. Pokiaľ by totiž inflácia vzrástla na 2%, štát by vyplatil cirkvám až o štyri miliardy korún viac.

Andrej Babiš, predseda hnutia ANO: „My rešpektujeme to, že vlastne došlo k tomu, dohode štátu s cirkvami, ale si myslím, že možno by cirkvi mohli ako byť ústretovejšie k našim občanom a trochu počkať i vyjasniť, v podstate hlavne že sú tam nezrovnalosti v tom zozname toho majetku.“

Bohuslav Sobotka, predseda ČSSD: „Myslíme si, že by sme mali spolu rokovať o konkrétnych návrhoch, ktoré by určitým spôsobom mohli cirkevné reštitúcie tak, ako boli prijaté, revidovať.“

Redaktorka: „Tretí uvažovaný

koalíčný partner, ľudovci, je jednoznačne ale proti zmenám v už schválených reštitúciách.“

Marian Jurečka, podpredseda KDU-ČSL: „Od nás jasné nie. Prosťte je to vzťah, ktorý je tu nastavený. Samozrejme, pokiaľ by prišli samotné cirkvi, že majú oni vôľu to otvoriť a nejakým spôsobom to riešiť, tak nech tomu tak je, ale nemôže to byť jednostranný krok zo strany štátu, prípadne nejakej vlády.“

Redaktorka: „Rovnako, ako ľudovci, sa tvária aj cirkevní predstavitelia. K prebiehajúcim rokovaniam sa zatiaľ nevyjadrujú. Isté ale je, že by práve cirkvi museli s akoukoľvek zmenou v reštitúciách najskôr súhlasiť.“

Zdeněk Zbořil, politológ: „Ale rozhodne to v tých vládu schvaľujúcich diskusiách bude všetkých zaujímať, pretože niekto tie reštitúcie z tej strany cirkevnej alebo strany ľudovej musí trochu strážiť.“

Redaktorka: „Zmenu v reštitúciách požadujú aj komunisti. Tí dokonca navrhujú vyhlásiť o ich osude referendum. Štát tiež zvažuje ďalšie riešenie - namiesto peňazí ponúknuť cirkvám dlhopisy.“ Daniela Révai, STV 1, 12/11/2013

Magnet František

Taliansko zažíva boom v návštevnosti kostolov

Veriacich aj „zatúlané ovečky“ to vďaka nemu hŕne ťahá do kostolov. Pozitívny vplyv pápeža Františka na návštevnosť svätých omší v Taliansku už potvrdili aj sociológovia. Zvolenie menej známeho duchovného bolo od konkláve kardinálov geniálny ťah. Pápež František totiž svojou úprimnosťou a ľudským prístupom ťahá veriacich do kostolov v Taliansku ako magnet. Tamojší sociológovia tomuto javu už dali aj názov – „Františkov efekt“. Výskumník z talianskeho Centra pre štúdium nových náboženstiev Massimo Introvigne zistil, že viac ako polovica z 250 opýtaných duchovných zaznamenala veľký nárast veriacich. „Keby sme tieto výsledky premietli do národného meradla, hovorili by sme o desaťtisícoch veriacich,“ poznamenal Introvigne.

(sim), Plus jeden deň 13/11/2013

Prvá návšteva u prezidenta

Pápež František prvýkrát oficiálne navštívil prezidenta Giorgia Napolitana. Hlava katolíckej cirkvi známa skromnosťou sa do prezidentského sídla prepravila bez špeciálneho sprievodu. Kolóna s pápežom Františkom prešla Rímom bez zapnutých majákov.

TA3, 14/11/2013

Cirkev má ďalší škandál

Ďalší škandál v cirkvi. Tentokrát zaň môže ísť španielsky arcibiskup, ktorý vydal knihu s názvom Vydaj sa a buď submisívna. Radí v nej ženám, aby manželov bezvýhradne poslúchali. Paradoxom je, že napísať ju mu pomáhala žena, istá talianska novinárka.

Markíza, 13/11/2013

Bezák je oficiálne vo výslužbe

Odvolanému arcibiskupovi Róbertovi Bezákovi patrí titul emeritný biskup. O pridelení titulu, ktorý značí výslužbu, pre Bezáka rozhodla dávnejšie vatikánska Kongregácia pre biskupov a na Slovensku rozhodnutie oznámila cez nuncia. Bezák tento týždeň povedal, že je biskup bez portfólia – biskup bez biskupstva. (sita), SME, 15.11.2013

Katolícki kníhkupci Bezáka na pulty nedali

Vydavateľstvo blízke biskupom knihy o Bezákovi do ponuky nezarádi

Biskup je presvedčený, že kolegovia budú jeho knihu čítať pod lupou, aby ho mohli pri niečom prichytiť.

Vo vitríne kníhkupectva Lúč na bratislavskom Námestí SNP vystavujú knižku o pápežovi Františkovi a ďalšie katolícke tituly s pestrofarebnými obálkami. Nové knihy rozhovorov s odvolaným arcibiskupom Róbertom Bezákom tam chýbajú. „Nebudeme ich mať“, priznáva predavačka. Vysvetľuje, že kníhkupci z tejto siete sa mohli rozhodnúť, či knihy do ponuky zaradia, alebo nie. Tento týždeň vychádzajú hneď dve knihy o Bezákovi. V prvej sa s ním rozprával šéfredaktor časopisu „týždeň Štefan Hríb“, v druhej s názvom Vyznanie reportérka týždenníka Vasárnap Marie Vrabcová.

Vysvetľovať nechceli

Lúč má so Spolkom sv. Vojtecha najviac kamenných kníhkupectiev, v ktorých katolícki veriaci nájdu knihy s náboženskými témami. V predajniach Spolku včera vyčkávali, či bude mať rozhovory s Bezákom v ponuke ich vydavateľstvo, ktoré im knihy zvykne dodávať. „Zatiaľ nevieme, či ich budeme predávať“, odpovedali v Žiline či Partizánskom. Vydavateľstvo Spolku sv. Vojtecha SME potvrdilo, že kníhkupectvám ani jednu z kníh voziť nebude. Jeho riaditeľ Vendelín Pleva dôvody nevysvetlil. „Spolok nikdy neposkytoval oficiálne stanoviská, prečo vydal nejakú knihu“, odpísal. „A už vôbec nie, prečo predáva alebo nepredáva knihu, ktorú vydalo iné vydavateľstvo. Neuvažujeme o tom ani do budúcnosti.“ Niektoré katolícke kníhkupectvá s Bezákovou knihou problém nemali. Na objednávku ju boli ochotní zohnať v predajni Spolku v Banskej Bystrici, od piatka ju budú predávať v nitrianskom Lúči. Objednajú ju zrejme od saleziánov, ktorých vydavateľstvo knihy ponúkať bude.

Biskupi vraj nezasiahli

Spolok sv. Vojtecha má blízko k slovenským biskupom, ktorých Bezák v novej knihe kritizuje. Podľa stanov konferencia biskupov na Spolok „uplatňuje svoj morálny a vieroučný vplyv“. Pleva odmietol, že by im do toho, či majú knihy o Bezákovi distribuovať, biskupi hovorili. „Konferen-

Možno budem mních pustovník

Posledné verejné vystúpenie. Emeritný trnavský arcibiskup Róbert Bezák sa včera rozlúčil so Slovenskom na prezentácii knihy rozhovorov Vyznanie, ktorú s ním napísala novinárka Marie Vrabcová. Termín svojho odchodu do Talianska neprezradil a stále nevie, čo tam bude robiť. Čaká ho život pustovníka?

„Ak odidem zo Slovenska, nechcem, aby Slovensko išlo za mnou. Nechcem organizovať zájazdy do Talianska za Róbertom Bezákom, nechcem žiadnu Robertour“, povedal novinárom. Odvolaný arcibiskup by mal odísť do kláštora redemptoristov v Bussolegu pri Verone, čaká na súhlas miestneho biskupa. Čo tam bude presne robiť, ešte nevie. Nový rok by chcel začať už tam. „Oni ma tam čakajú. Možno budem v izbičke ako mních pustovník. Okrem športu a bicyklovania mám rád aj knihy a čítanie, teraz budem mať na to čas. Idem študovať, zaoberať sa sebou samým“, povedal Bezák. Dúfa, že v Taliansku si ho obľúbia. Podľa Bezáka sa preňho jedna etapa skončila a cíti sa ako mŕtvý muž.

Biskupi majú sladký život

Populárny duchovný prezradil, že má stále doma aj biskupské insignie, teda prsteň, berlu či mitru, ale nemôže ich používať. Zákaz cirkvi považuje za zbytočný, nenosil by ich po odvolaní tak či tak. „Kde ma nechcú, sa nechcem tlačiť“, povedal. Podľa neho sú naši biskupi odtrhnutí od reality. „Mali by ste sa ich opýtať, či vedia, koľko stojí liter mlieka alebo benzínu“, povedal. Sám mal výhody ako napríklad kartičku, na ktorú tankoval.

K pápežovi cez kuchára?

V knihe nelichotivo menuje konkrétnych ľudí a uvedomuje si,

že prilieva olej do ohňa. „Niekdedy treba stratiť komfort. Ja som ho už dávno stratil“, tvrdí. Priznal, že pred jej vyjdením zaznamenal aj tlaky ľudí zvnútra cirkvi, ktorí chceli vidieť rukopis. No dodáva, že jeho kauza už dávno prekročila hranice Slovenska, „takže už aj tá druhá strana (cirkev, pozn. red.) musí byť veľmi opatrná, ako sa ku mne bude správať“. Rád by sa o svojej kauze rozprával s pápežom Františkom, no domnieva sa, že jeho listy sa priamo k pápežovi nedostávajú a je preňho ponížujúce prepašovať ich k nemu cez kuchára. Hoci aj to skúšal. Za Benedikta XVI. sa objavili aj úvahy o Bezákovy exkomunikácii z cirkvi. Tú by musel podpísať samotný pápež. „Verím, že tak ďaleko nezájdu“, vyhlásil. Benedikt XVI. nemal podľa Bezáka o jeho pôsobení správne informácie. Keď Benedikt týždeň po jeho odvolaní abdikoval, Bezákovi sa uľavilo. „Zovretie povolilo.“

Chce Sokola za mrežami?

Svojho predchodcu Jána Sokola netúži vidieť vo väzení. „Nie som inkvizítor“, povedal. Vyšetrenie financovania v Trnavskej arcidiecéze bude podľa neho trvať veľmi dlho, lebo presahuje hranice Slovenska. „Je to zauzlené. Tí, ktorí robili nevýhodné predaje majetku, to robili šikovne. Na hranici toho, že sa nedá povedať, či to bol zlý úmysel, alebo naivita cirkvi“, povedal. Bezák s úsmevom prehovoril aj o tom, akou sa stal celebritou. Keď cestoval vlakom do Košíc, napriek plánu pospať si, sa päť hodín musel zhovárať so sprievodcom. Inokedy mu zasušiel autobus, lebo jeho fanúšik ho nenechal odísť.

irk, ep, Plus jeden deň 13/11/2013

cia biskupov nezasahuje do vydávania kníh v Spolku sv. Vojtecha.“ Hovorca KBS Jozef Kováčik nepovedal, či Spolku odporúčali knihu nepredávať. Odpísal len, že „nepovažuje za správne využívať službu médií na komunikáciu s emeritným otcem arcibiskupom“. Takto odpovedal aj na otázku, či si on alebo arcibiskup Zvolenský

knihu prečítajú. Bývalý arcibiskup Bezák včera jednu z kníh o sebe predstavil na tlačovej konferencii. Biskupi si ju podľa neho prelistujú. „Budú to čítať s veľkou lupou a skalpelom rezať každé slovo“, povedal. Bezák zároveň znovu potvrdil, že do konca roka odíde do Talianska.

Dušan Mikušovič
SME 13/11/2013

Bezák otvorene o biskupoch

Róbert Bezák dnes opäť veľmi otvorene prehovoril o pomeroch v cirkvi. Je presvedčený, že slovenskí biskupi sa úmyselne vyhýbajú obyčajným ľuďom a sú úplne odtrhnutí od ich bežných životných problémov.

Róbert Bezák, odvolaný trnavský arcibiskup: „By ste sa mali našich biskupov opýtať, či vedia napríklad, koľko stojí liter mlieka. Alebo koľko stojí benzín napríklad, lebo ja viem, že som mal jednu zlatú kartičku Slovnaftu a som sa ne-trápil tým, že koľko do tej nádrže vmestím.“

Rado Igaz, redaktor: „Otvorene a nemilosrdne. Aj takto dnes odvolaný trnavský arcibiskup hovoril o dôvodoch, prečo sa ostatní slovenskí biskupi postavili proti nemu.“

Róbert Bezák, odvolaný trnavský arcibiskup: „Ja nehovorím o tom, že hodnotový rozdiel je nejaký náboženský, nejaký dogmatický, ale hodnotový rozdiel je ľudský. A ten môže byť žiaľbohu ešte podstatnejší.“

Rado Igaz, redaktor: „Podľa neho slovenskí biskupi žijú odtrhnutí od ľudí vo svojom vlastnom svete. A podľa hli pocitu výnimočnosti.“

Róbert Bezák, odvolaný trnavský arcibiskup: „No aj tak nechut' byť niekedy s ľuďmi, keď sa nieke-

dy biskup nechá doviezť až ku katedrále, tak ani nie tak preto, že to auto tam môže až zájsť, ale preto, aby sa nemusel stretávať s ľuďmi.“

Rado Igaz, redaktor: „O vyjadrenie sme požiadali aj Konferenciu biskupov Slovenska.“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Konferencia biskupov Slovenska nevníma ako správne využívať službu médií na komunikáciu s emeritným otcem arcibiskupom.“

Rado Igaz, redaktor: „Róbert Bezák dnes za obrovského záujmu médií predstavil knihu, v ktorej hovorí o svojej dráhe človeka, kňaza, arcibiskupa i o svojom konci na Slovensku.“

Róbert Bezák, odvolaný trnavský arcibiskup: „Pre mňa určitá životná etapa skončila, ja som použil aj slovo, že mŕtvy muž. Svojím spôsobom naozaj som dead man.“

Rado Igaz, redaktor: „Róbert Bezák dnes zároveň potvrdil, že nový rok chce začať v talianskom kláštore.“

Róbert Bezák, odvolaný trnavský arcibiskup: „Vo všetkej úcte aj, aj láske voči ľuďom, ktorí mi pomáhajú, ale ja nechcem, aby sa organizovali zájazdy za Róbertom Bezákom. Ja nechcem žiaden Roberttour. To čo som chcel ponúknuť Slovensku, ponúknem teraz inej krajine.“ **Markíza, 12/11/2013**

Nemiešajú kúkol' so zrnom

Prečo cirkevné kníhkupectvá ignorujú „Bezákovú“ knihu?

Kým v bežných kníhkupectvách idú knižné rozhovory s Róbertom Bezákom na dračku, na pultoch kresťanských by ste ich hľadali márne. Ako to vysvetľujú?

Prvú knihu rozhovorov, Medzi nebom a peklom, napísal publicista Štefan Hríb. S Bezákom sa v nej rozpráva o Bohu. Druhá kniha od novinárky Marie Vrabcovej je ostrejšia. S biskupom hovorila o pomeroch v cirkvi aj o pochybeniach vo financovaní Trnavskej arcidiecézy. V Trnave, kde Bezák tri roky pôsobil a má tu stále veľa fanúšikov, knihy kúpite iba v bež-

ných kníhkupectvách. V trnavskej predajni Spolku sv. Vojtecha ich nemajú a ani mať nebudú. Predávať ich nebudú ani v obchode pri hrubom kostole.

Útok na cirkev?

Podobná je situácia aj v hlavnom meste. V predajniach vydavateľstva katolíckej literatúry Lúč knihy nenájdete. „Ľudia sa na ne pýtajú, ale my ich predávať nebudeme. Máme všetkým povedať oficiálne stanovisko, že nemiešame kúkol' so pšenicou,“ vysvetlila predavačka. V bratislavskej predajni Spolku sv. Vojtecha knihy nemali, ale vraj objednali dielo od Hríba. To si môžete kúpiť aj u saleziánov. Knihu

Bezákova kniha hneď vypredaná

Emeritný arcibiskup Róbert Bezák sa cíti v istom zmysle na periférii cirkvi, preto daruje finančnú odmenu za spoluautorstvo knihy Vyznanie Inštitútu Krista Veľkňaza, ktorý sídli v Žakovciach neďaleko Popradu a stará sa o ľudí, ktorí sa dostali na okraj spoločnosti. „Dávam im to, čo teraz môžem dať,“ dodal. Venovanie zisku na dobročinné účely bolo jeho podmienkou, keď súhlasil s knižným spracovaním svojho príbehu. V knihe rozhovorov s novinárkou Mariou Vrabcovou Vyznanie, ktorú uviedli v utorok, odvolaný arcibiskup reflektuje svoju kauzu, život pred ňou a po nej, a hovorí aj o hodnotách, ktoré vyznáva. Medzi ne patrí aj schopnosť súcitu s druhým človekom a súlad medzi hlásaním a konaním dobra. Kniha vyšla v slovenčine v náklade 10 000 kusov a hneď sa vypredala. V súčasnosti prebieha jej dotlač. Kniha vyšla aj v maďarčine v náklade 3000 kusov.

PETER DODEK, Šport 14/11/2013

Vyšetrovanie pokračuje

Vyšetrovanie hospodárenia Trnavskej arcidiecézy z čias bývalého arcibiskupa Jána Sokola pokračuje. Či nastal posun v trestnom stíhaní však prokuratúra povedať nechce. Podnet na trestné stíhanie podala audítorka, ktorá po odvolaní arcibiskupa Roberta Bezáka preverovala hospodárenie arcidiecézy za pôsobenia Jána Sokola. Nové vedenie arcidiecézy si objednalo nový audit. **TA3, 12/11/2013**

od Vrabcovej však nie. „Tá je plná útokov na cirkev, tú sme neobjednávali,“ povedala predavačka. Bezák daruje finančnú odmenu za spoluautorstvo knihy Inštitútu Krista Veľkňaza v Žakovciach pri Poprade.

(ep, sita), Plus jeden deň 14/11/2013

V týchto kníhkupectvách knihu nedostanete:

- Lúč
- Spolok sv. Vojtecha
- Kníhkupectvo Don Bosco

Kto sa mu vyhrážal exkomunikáciou?!

Arcibiskup Bezák vystúpil na rozlúčkovej tlačovke

Odchádzam a necestujte za mnou, nechcem byť žiadnou Roberttour. To je odkaz, ktorý na predstavení knihy Vyznanie od Marie Vrabcovej odznel z úst odvolaného trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka. Napriek očakávaniu, že bude opäť vyťahovať informácie o finančných machináciách v Trnavskej arcidiecéze, opísal svoj pohľad na kauzu, ale aj na pomery v slovenskej cirkvi. A pre mnohých sa to nebude čítať príjemne.

KTO CHCEL KNIHU PRED ZVEREJNENÍM

Bolí to ľudia z civilného priestoru, ktorí sa tiež spomínajú. Napríklad Ján Čarnogurský mladší, a to môže v súčasnej chvíli prekázať niektorým, že tam tie mená zaznejú, lebo v dnešnej dobe to môže mať vplyv. Nechápem druhú stranu, ktorá potrebuje reagovať na moje vystúpenia a zakladať občianske združenia.

PREČO NEMLČAL?

Nesúhlasím s cirkvou, ktorá rozkazuje a my máme povinnosť prijať to, ani keby sa bránili samotným pápežom. S takouto cirkvou nesúhlasím. Ani Kristus nikdy nerozhodol bez toho, aby to vysvetlil.

SYNDRÓM BISKUPOV

Pri mnohých mojich kolegoch začína pôsobiť tzv. syndróm biskupov. Človek, ktorý žije v určitom priestore a ten je uzavretý, a okolo neho sa vytvorí určitý val. Mali by ste sa našich biskupov opýtať, či vedia, koľko stojí liter mlieka alebo koľko stojí benzín. Ja som mal len jednu zlatú kartu (tankováciu, pozn. red.) a netrúpal som sa, koľko do tej nádrže zmestím. Vytvorím si určitý život pohody, o ktorom poviem, že mi patrí, materiálne problémy idú bokom, lebo ja sa venujem len duchovným. Keď sa netrúpim tým, čo ten ľudský život ťahá na zem, tak to môže byť nebezpečné. Všetci biskupi tým trpia, čím sú dlhšie biskupmi, tak stále žijú iba v tomto svete a ľudia okolo neho ho vnímajú iba ako toho úžasného. Vnímajú ho ako človeka, ktorý nemá ľudské potreby. Tým skôr pochopí, že je

Bohatá cirkev sa daní báť nemusí

Cirkev je bohatá. A zrejme až natoľko, že sama nedokáže ustrážiť toky peňazí a majetku, ktorým disponuje. Naznačil to aj odvolaný arcibiskup Bezák v časoch, keď odhalil podivné kšefty v Trnavskej arcidiecéze. Dnes sme oslovili ministra financií, či nevidí dôvod na to, aby sa aj cirkev dostala do centra pozornosti Finančnej správy. Zo štátneho rozpočtu totiž idú ročne do cirkvi desiatky miliónov eur.“

Rastislav Striško, redaktor: „Ak nie je samotnému pápežovi Františkovi ľahostajná vatikánska banka a správa nepredstaviteľného bohatstva zloženého nielen z nehnuteľného majetku, prečo by mali byť finančné toky v cirkvi bez záujmu finančnej správy. A práve na Slovensku, kde podozrenia na podivné kšefty pri prevodoch závrtných súm sú už predmetom policajného vyšetrovania.“

(Začiatok archívneho záznamu, 12.11.2013) Róbert Bezák, arcibiskup: „Tak keď treba robiť reformy, tak treba dávať do poriadku vatikánsku banku. Keď sa hovorí o reforme aj Vatikánu ako takého. A tu zrazu, keď hovoríme o Slovensku, že tu už netreba robiť nič.“ (Koniec archívneho záznamu, 12.11.2013)

Peter Kažimír, minister financií SR: „Vyjadrenia pána Bezáka smerujú úplne iným smerom ako sú milodary. Ide o veľké dary, ktoré sú príjmami zo zahraničia. Čiže je to proste otázka aj vnútornej očisty organizácie, o ktorej hovorí.“

Rastislav Striško, redaktor: „Ročne na Slovensku cirkev získa len z milodarov závrtné sumy, ktoré sú podľa Konferencie biskupov Slovenska ale evidované presne.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Konferencia biskupov Slovenska nedisponuje takouto informáciou, pretože to je záležitosť farnosti a diecéz, ktoré ale majú, samozrejme, ročné výkazy, tak vedia to veľmi presne vykázať.“

Rastislav Striško, redaktor: „Ich zdanenie by podľa konferencie nemalo logiku. Podľa experta na dane je to v súčasnosti nemožné.“

Peter Hennel, komora daňových poradcov: „Ak vychádzame z predpokladu, že ide o dary, tak súčasná platná legislatíva neumožňuje tieto prostriedky zdaňovať, nakoľko dary nie sú predmetom dane.“

Rastislav Striško, redaktor: „Možno ale práve milodary umožnili trnavskej diecéze financovať ročne niekoľkomiliónové platby za právnej služby istej právnickej firmy, na ktoré poukázal práve Bezák. Minister financií Kažimír nevidí dôvod na to, aby sa jeho rezort hlbšie zaujímal o finančné toky vo vnútri cirkvi.“

Peter Kažimír, minister financií SR: „Ak štát financuje hlavne platy, pokiaľ viem, kľúčovo sú to platy duchovných, tak tam môže vykonávať kontrolu.“

Rastislav Striško, redaktor: „Cirkev ročne od štátu získa na priamych štátnych dotáciách niekoľko desiatok miliónov eur a tie by sa pravdepodobne, v dohladnej dobe, mohli ešte zvýšiť.“

Peter Kažimír, minister financií SR: „Ja mám na stole, napríklad, list od monsignora Zvolenského, kde poukazuje na to, že platy duchovných neboli valorizované niekoľko rokov.“ **TV JOJ, 13/11/2013**

výnimočný a dokonca pociťuje nechuť stretávať sa s ľuďmi a dávať sa doviezť až do katedrály.

HROZBA EXKOMUNIKÁCIE

Vo februári som bol pozvaný do Ríma kardinálom Ouelettom. Potom mi odkázal, čo všetko mám robiť (neužívať biskupské insignie, neprispievať do médií, odísť zo Slovenska, komunikovať s apoštolským nunciom). Keď to neposlúchnem, tak sa to bude brať

ako neposlušnosť a musí za to byť trest. Iný trest v cirkvi ako exkomunikácia nie je. Prišiel František a Ouelett sa so mnou chcel stretnúť, zovretie sa uvoľnilo. Ak by sa malo stať tým istým, tak s tým musí súhlasiť aj František, ale tým by poprel všetko, čo robí. Aby som bol dnes exkomunikovaný z cirkvi, tak to musí byť dekrét podpísaný Františkom.

**Martin Čeliga, ms
Nový Čas 13/11/2013**

Pápež na muške mafie

Františkovi hrozí nebezpečenstvo od talianskeho podsvetia

Jeho snaha o razantné reformy vo Vatikáne mu ešte môže spôsobiť poriadne problémy. Pápež František si v snahe o transparentnosť v cirkvi spravil nepriateľov medzi tými najhoršími. Pohneval si taliansku mafiu.

Hoci sa František snaží o chudobnú cirkev, nie každý je pre vieru ochotný svoje bohatstvo obetovať. Podľa protimafiánskeho žalobcu Nicola Gratteriho sú nespokojní najmä talianski mafiáni zločineckej organizácie 'Ndrangheta. „Po pápežových rečiach o zavedení transparentnosti do cirkvi začínajú byť nervózni,“ povedal žalobca pre taliansky denník Il Fatto Quotidiano.

Ruka v ruke

Mafia má podľa žalobcu silné vzťahy so skorumpovanými kňazmi, ktorí im pomáhajú v praní peňazí cez cirkev. Tam sa sústreďuje ekonomická moc Vatikánu a práve na týchto „obchodoch“ 'Ndrangheta zbohatla. Takéto prepojenia vznikli aj na základe silného náboženského čítania mafiánov. „Za 26 rokov práce som nikdy nenatrafil na mafiánsku skrýšu, ktorá by nemala aspoň jeden svätý obrázok,“ hovorí Gratteri. „Mafia a cirkev kráčajú ruka v ruke. Sú kňazi, ktorí chodia k takýmto ľuďom domov a podporujú ich napriek tomu, že mafiáni naďalej zabíjajú a pašujú drogy.“ A práve takéto skupiny Františkove snahy o ukončenie korupcie našťvali. „Neviem, či sú v pozícii, aby mu naozaj niečo urobili, ale určite o tom premýšľajú. Môžu byť veľmi nebezpeční,“ dodal žalobca František ešte pred uverejnením Gratteriho vyjadrení verejne ľutoval všetkých, ktorí sú pod vplyvom mafie. (jt)

Čo je 'Ndrangheta?

Je to zločinecká organizácia pôsobiaca v talianskom regióne Kalábria (južná časť pevniny pri ostrove Sicília). Vznikla už začiatkom 18. storočia. Na rozdiel od iných mafiánskych združení sa líši svojou hierarchiou. Nie je usporiadaná pyramídovo, ale horizontálne. To znamená, že jednotlivé klany, ktorých je približne 150 a združujú 7-tisíc členov, majú rozdelené jednotlivé sféry vplyvu. **jt, Plus jeden deň 15/11/2013**

Čarnogurský jr. u Sokola zarábal milióny!

Exkluzívna zmluva a miliónové zárobky. Tak opísal odvolaný arcibiskup Róbert Bezák pôsobenie právnickej firmy Jána Čarnogurského počas pôsobenia Jána Sokola. Nezabudol spomenúť ani prvé spoločné stretnutie s advokátom.

Čarnogurského meno a jeho advokátska kancelária sa v knihe Vyznanie spomína niekoľkokrát. Konkrétne pri nevýhodných zmluvách, ktoré Róbert Bezák našiel po Jánovi Sokolovi. „To bol aj prípad exkluzívnej zmluvy s advokátskou kanceláriou Jána Čarnogurského mladšieho ULC Čarnogurský, s. r. o,“ uviedol Bezák. Tá si podľa neho za právne poradenstvo za roky 2007 a 2008 účtovala viac než 470-tisíc eur. V ďalšom roku zmluvu na zastupovanie v reštitučných sporoch vypovedali Bratislavská a Trnavská arcidiecéza a aj Nitrianska diecéza a v novembri museli zaplatiť spolu až 1 659 695 eur! „Pritom Ján Čarnogurský mladší na prvom stretnutí

so mnou, hneď po tom, ako mi odovzdal sošku Panny Márie, požadoval za ukončenie zmluvy 4 milióny eur,“ dodal Bezák. Nový Čas oslovil hovorca biskupov a aj spomínané diecézy otázkami, aké služby pre nich advokátska kancelária zabezpečovala, kto a na základe čoho ju vybrali a v koľkých sporoch ich zastupovala? Otázky smerovali aj do advokátskej kancelárie. Do uzavierky však nikto z oslovených neodpovedal.

Miroslav Staník
Nový Čas 14/11/2013

ČARNOGURSKÉHO FAKTÚRY PODĽA BEZÁKA

ROK SLUŽBY SUMA
2007 právne služby 8 989 695Sk (298 403,21 eur)
2008 právne služby 5 429 054Sk (180 211,58 eur)
2009 odstúpenie od zmluvy 1 659 695eur
Spolu: 2138309,79eur

Róbert Bezák a Ján Čarnogurský st.

Zatiaľ čo sa Ján Čarnogurský starší naplno venuje svojej kandidatúre na prezidenta Slovenskej republiky, proti jeho kandidatúre sa chcel verejne postaviť arcibiskup Róbert Bezák. A práve dôvody, ktoré k tomu arcibiskupa viedli, naznačil aj vo svojej knihe, ktorá je už druhý deň v predaji.

Televízia JOJ získala priamu reakciu Jána Čarnogurského. Ten nazval Bezáka svojím bratom vo viere.

Ján Čarnogurský: „Arcibiskup Bezák, aj arcibiskup Sokol sú moji bratia vo viere.“

Rastislav Striško, redaktor: „Požaduje záhadných finančných transferov v účtovných dokumentoch trnavskej arcidiecézy keď jej vládol arcibiskup Sokol. Jeho nástupca Bezák mal odhaliť a pomenovať aj iné podozrivé kšefty, čo následne spustilo kauzu Bezák. Keď sa k obhajobe Sokola pridali Ján Čarnogurský starší, u Róberta Bezáka išli myšlienky zrejme už všetkými smermi v komplikovanom labyrinte hľadania pravdy a tie ho zrejme priviedli až tak ďaleko, že je osobne s prezidentskou kandidatúrou Jána Čarnogurského jednoducho nezmiernený.“

(Začiatok archívneho vysielania,

12.11.2013) Róbert Bezák, arcibiskup: „Mne nešlo o mená, teda že idem proti arcibiskupovi Sokolovi. Nechápem teda napríklad druhú stranu, prečo potrebuje silou-mocou hneď pri mojom vystúpení rýchlo ju obhajovať a zakladať občianske združenia, v ktorom vystupuje napríklad aj pán Čarnogurský, veď teda to takto musím povedať.“ (Koniec archívneho vysielania, 12.11.2013)

Rastislav Striško, redaktor: „Samotný Ján Čarnogurský dnes svoj postoj v obhajobe arcibiskupa stále nemení.“

Ján Čarnogurský: „Tento občiansky výbor vydal prehlásenie, s ktorým obsahom som súhlasil preto, lebo vracalo nepravdivé tvrdenia, ktoré sa objavili na adresu arcibiskupa Sokola.“

Rastislav Striško, redaktor: „Tvrdí, že knihu arcibiskupa Bezáka si určite prečíta, keď si nájde čas, ale nie preto, že sú v nej pasáže, ktoré sa ho priamo dotýkajú.“

Ján Čarnogurský: „Lebo arcibiskupa Bezáka som rád počúval ako kňaza ešte predtým, než bol arcibiskupom.“

TV JOJ, 14.11.2013

ÚPN ocení kontroverzného historika Vnuka

Ústav pamäti národa sa rozhodol oceniť kontroverzného historika Františka Vnuka, známeho obhajovaním slovenského vojnového štátu. Ocenenie ústavu si má Vnuk prevziať v historickej budove Národnej rady v Bratislave v nedeľu, keď si pripomíname výročie nežnej revolúcie. František Vnuk patrí ku skupine historikov, ktorí poukazovali na pozitíva slovenského štátu v čase druhej svetovej vojny. Ten bol však pod kuratelou fašistického Nemecka a jeho predstavitelia boli zodpovední za deportácie slovenských Židov do koncentračných táborov. „Ak je to naozaj tak, že ÚPN vyznamená historika Vnuka, tak to považujeme za nehoráznosť preto, lebo táto organizácia by predsa zo zákona mala analyzovať aktivity totalitných režimov a zaoberať sa tým, čo spôsobili obetiam, a nie vyznamenávať tých, čo sa počas celoživotnej tvorby snažia o ospravedlnovanie týchto režimov,“ zareagovala pre Pravdu hovorkyňa Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v SR Lucia Kollárová. Historik Ivan Kamenec nechcel posudzovať celú vedeckú prácu Františka Vnuka. Za paradoxné a nepochopiteľné považuje, že cenu dostáva historik, ktorý podľa Kamenca jednoznačne stojí na pozíciách obrany totalitného režimu vojnového slovenského štátu. „Že mu udeľuje cenu ÚPN, ktorý má skúmať podstatu dvoch totalít a dáva to historikovi, ktorý hovorí, že to nebola totalita, ale vojnová demokracia a niečo v moderných slovenských dejinách najlepšie, tak to už nie je odborná, ale etická záležitosť,“ mienil Kamenec. Pripomenul, že Vnuk nazýva Slovenské národné povstanie (SNP) neveriteľným sprisaháním proti slovenskej štátnosti. Podľa politológa Juraja Marušiaka Vnuka môžu oceniť iní, ale je podivné, ak to robí Slovenská republika, ktorá sa hlási k tradíciám SNP a protifašistického zápasu. „Vnuk je historik, ktorý má na toto obdobie, jemne povedané, značne nekritický pohľad a vo svojich prácach sa skôr snaží glorifikovať ľudácku administratívu,“ zhodnotil Marušiak. Upozornil, že doba neslobody trvala od roku 1939 až do roku 1989. Hovorí o tom priamo zákon, ktorým bol ÚPN zriadený. „Ústav takto vlastne spochybňuje autoritu zákona,“ podotkol politológ. Nad akciou ÚPN s názvom Festival slobody prevzal záštitu pred-

seda parlamentu Pavol Paška zo Smeru. Včera sa denníku Pravda nepodarilo s ním skontaktovať, aby odpovedal na otázku, či vedel, kto bude ocenený. ÚPN udeľí cenu 87-ročnému historikovi Vnukovi v kategórii vedecký prínos. Ústav tvrdí, že sa tak rozhodol

preto, lebo Vnuk je jedným z najplodnejších slovenských historikov mapujúcich obdobie neslobody a že viacero jeho knižných prác sa sústreďuje na prenasledovanie cirkvi komunistickým režimom po roku 1948.

su, Pravda 14/11/2013

Historik Vnuk cenu nedostane

Ústav pamäti národa cúvol a cenu historikovi Františkovi Vnukovi napokon neudelí. Rozhodol o tom predseda správnej rady ústavu Ondrej Krajňák. Urobil tak deň po zverejnení informácie o ocenení historika, ktorý vo svojich prácach obhajoval obdobie vojnového slovenského štátu. Ústav pamäti národa (ÚPN) mal dať cenu 87-ročnému historikovi Vnukovi v kategórii vedecký prínos. Podľa ústavu je Vnuk jedným z najplodnejších slovenských historikov mapujúcich obdobie neslobody. Viacero jeho knižných prác sa sústreďuje na prenasledovanie cirkvi komunistickým režimom po roku 1948. „Beriem na vedomie dôvody nezávislej komisie, pre ktoré mi predložila návrh na udelenie ceny ÚPN za vedecký prínos Františkovi Vnukovi za jeho historické hodnotenie obdobia komunistického režimu. Nakoľko však poslaním ÚPN je nestranné

hodnotenie období neslobody v rokoch 1939 - 1989 ako jedného celku, využil som svoju kompetenciu štatutára a rozhodol som sa cenu neudeliť,“ povedal včera Krajňák. Úmysel ústavu kritizovali viacerí historici i Ústredný zväz židovských náboženských obcí SR. Historik Ivan Kamenec ešte predvčerom denníku Pravda povedal, že cenu má dostať historik, ktorý obraňoval totalitný režim vojnového slovenského štátu. Ako tiež Kamenec povedal, Vnuk nazýva Slovenské národné povstanie neveriteľným sprisaháním proti slovenskej štátnosti. Ocenenie sa malo udiť v rámci Festivalu slobody. Podľa ÚPN záštitu nad celou akciou prevzal predseda parlamentu Pavol Paška. Tlačový odbor parlamentu informoval, že predseda Paška prevzal záštitu nad festivalom, ale nie nad udeľovaním ocenení. su, sita

Pravda 15/11/2013

Udelili Fénixy, ceny za obnovu kultúrnych pamiatok

Už ôsmy rok udeľuje ministerstvo kultúry sošky bájných fénixov, ocenenia za snahu zachovať slovenské kultúrne pamiatky pre ďalšie generácie. S cenou Fénix víťaz získava titul Pamiatka roka, ale aj odmenu vo výške 8 300 eur. Tento rok sa ocenenie ušlo štyrom cirkevným objektom. Cenu Fénix a titul Kultúrna pamiatka roka 2012 získali bez udania poradia rád premonštrátov za reštaurovanie fasády Kostola sv. Jána Krstiteľa v Jasove, Evanjelická cirkev augsburského vyznania za komplexné reštaurovanie stredovekého presbytéria v kostole v Rimavskom Brezove, rímskokatolícka farnosť v Trnave za reštaurovanie organu v Bazilike sv. Mikuláša a rímskokatolícka farnosť v Levoči za rešta-

urovanie nástenných malieb v presbytériu Kostola sv. Jakuba v Levoči. Víťazi vzišli z deviatich súťažiacich projektov a rozhodla o nich deväťčlenná porota. Tá zároveň rozhodla udeliť tri čestné uznania. Získali ich Jozef Porubovič a Peter Gomboš za reštaurovanie lode s oratóriom a kaplnky v Dóme sv. Alžbety Uhorskej v Košiciach, Miroslav Šurini a Vladimír Višváder za reštaurovanie nástenných malieb a štukovej výzdoby na 2. podlaží Bratislavského hradu a porota tiež čestným uznaním ocenila osobný prínos Vilmy Žakovej k záchrane a obnove pamiatkových hodnôt meštianskeho domu pri zrekonštruovaní bývalej modlitebne a krstiteľnice zo 17. storočia v Modre. sita, luc, Pravda 15/11/2013

Po prvý raz vystavia relikvie sv. Petra!

Údajné relikvie prvého pápeža svätého Petra vystavia po prvý raz na verejnosti 24. novembra. Slávnostné podujatie sa bude konať pri príležitosti ukončenia Roku viery. Pápež František v ten deň vo Vatikáne odslúži omšu. Pre vatikánsky denník L'Osservatore Romano to uviedol arcibiskup Rino Fisichella.

Relikvie, ktorých pravosť podľa Fisichellu „udáva tradícia“, sa našli v polovici 20. storočia na pohrebisku odkrytom pod vatikánskou Bazilikou sv. Petra. Peter bol podľa Nového zákona jedným z 12 apoštolov Ježiša Krista. Ukrižovali ho v Ríme za vlády cisára Nera. Podľa katolíckej tradície sa tak stalo na mieste dnešnej Klemenínskej kaplnky. Kostrové pozostatky sú uložené v podzemnej hrobke pod bazilikou, kde v roku 1968 archeológovia odkryli rímsky cintorín z 1. storočia. Začiatkom 4. storočia dal cisár Konštantín I. vystavať nad Petrovým hrobom rozľahlú baziliku. Svätý Peter je okrem iných patrónom pápežov, cirkvi a miest, ako sú Rím, Chartres či Leiden.

HROZÍ PÁPEŽOVI ATENTÁT?

Prvý pápež Svätý Peter sa narodil v Betsaide v Galilei, zomrel v roku 64 alebo 67 v Ríme.

Svätého Petra si uctieva celý kresťanský svet. Na Slovensku sa sviatok apoštolov Petra a Pavla slávi 26. júna.

Atribútmi tohto svätca sú kľúč (kľúče), obrátený kríž, kohút a rybárska loďka.

Podľa Biblie rybári Šimon (neskôr nazývaný Peter, čiže skala) a jeho brat Ondrej boli prvými učeníkmi Ježiša.

V čase, keď Ježiša vypočúvali a mučili, Peter sa ho tri razy zriekol a tri razy robil pokánie. Bol prvým, kto nazrel do prázdneho hrobu, a prvý, ktorému sa ukázal zmŕtvychvstalý Ježiš.

Šíril vieru po Malej Ázii, pôsobil aj v Ríme, kde ho cisár Nero dal ukrižovať. Ako prvý rímsky biskup sa spomína na prelome 2. a 3. storočia n. l. Venovali mu mnoho stavieb, najznámejšia je bazilika na Svätopeterskom námestí vo Vatikáne postavená nad jeho údajným hrobom

Relikvie sv. Petra uchováva aj v klenotnici katedrály v nemeckom Limburgu.

Patrón pútnikov a dnes aj šoférov pomaličky oživa

Vápenný náter zachránil vzácnu 700-ročnú nástennú maľbu svätca na stene kostolíka v Kšinnaj

Starobylej maľbe vracajú pôvodnú krásu! Unikátnu 700-ročnú fresku odkryli na fasáde románskeho kostolíka svätého Kozmu a Damiána na návrší nad obcou Kšinná neďaleko Bánoviec nad Bebravou. Zobrazuje svätého Krištofa, kedysi patróna pútnikov a patróna proti náhlej smrti, v súčasnosti patróna šoférov.

Gotická freska zo 14. storočia je vysoká takmer 3,6 metra a široká 1,6 metra. Z popraskanej omietky vystupuje postava svätého Krištofa s bradatou tvárou, odetá v bohato riasenom rúchu. V ruke má palicu, o ktorú sa podopiera, nohy má ponorené v rieke, cez ktorú kráča.

Viditeľná už z diaľky

Impozantná maľba mala priťahovať oči pútnikov už z veľkej diaľky. „Fresky slúžili ako biblia chudobných, ktorí nevedeli čítať a na základe týchto stredovekých „komiksov“ im vysvetľovali rôzne legendy,“

objasnil reštaurátor Ján Sikoriak zo Šale, ktorý na výskume fresky robil s kolegom Marianom Havlíkom. Autor bol profesionál Podľa Sikoriaka je freska jednou z mála vonkajších malieb na Slovensku, ktorá sa zachovala v takom veľkom rozsahu s rozpoznateľným motívom a výtvorným rukopisom autora. „Pri reštaurovaní sme zistili, že išlo o veľmi skúseného majstra maliara, ktorý ju vytvoril za dva dni,“ vyzdvihol Sikoriak. Unikátnu pamiatku zachránil pred zničením vápenný náter fasády, ktorý ju na dlhý čas prekryl a zakonzervoval.

Kostolík nad Kšinnou

Postavili v rokoch 1230 až 1250. Interiér zdobí fresky svätého Kozmu a Damiána. Na začiatku 16. storočia nanovo upravili jeho fasády. V rokoch 1555 až 1673 patril evanjelikom a potom opäť katolíckej cirkvi. Požiar v roku 1949 zničil nielen strechu, ale aj pôvodné vybavenie malebného kostolíka.

mk, Plus jeden deň 13/11/2013

Bezákov oltár skončil v sklade

Bezákove plastiky skončili v sklade. Časti oltára a bronzové sochy pre liturgický priestor Katedrály sv. Jána Krstiteľa v Trnave, ktoré si bývalý arcibiskup Róbert Bezák objednal u sochára Otmaru Olivu, nové vedenie arcidiecézy do chrámu umiestniť neplánuje. O umelecké diela za niekoľko desiat tisíc eur sa ani veľmi nezaujíma.

Akademický sochár Otmar Oliva priviezol jednotlivé časti nového vybavenia katedrály z Velehradu do Trnavy včera. Skončili v sklade trnavského arcibiskupského úradu. Oltár a liturgické predmety objednal pred tromi rokmi vtedajší arcibiskup Róbert Bezák. Oliva verí, že jeho dielo skončí v priestore, pre ktorý ho tvoril. Práce vyrobené pre trnavskú katedrálu nemôžu podľa neho skončiť v inom kostole. „To nie je možné, je to vytvorené pre konkrétny priestor katedrály, každý priestor je

predsa iný,“ vysvetlil. Arcibiskupský úrad v Trnave reagoval na privedenie diela len písomne. „Sme spokojní s vykonanou prácou akademického sochára Otmaru Olivu a preto bola dodaná časť diela v zmysle zmluvy riadne prevzatá. V súčasnosti nie je možné z technických dôvodov v katedrálnom Chráme sv. Jána Krstiteľa dielo osadiť,“ píše sa v stanovisku. Nimi môžu byť problémové so spevnením podlahy. Sochár Oliva pracoval na diele pre Trnavu tri roky, ďalší rok bude ešte potrebovať na jeho skompletizovanie. Od arcidiecézy dostal podľa jeho vyjadrenia ešte za Bezáka dva preddavky na materiál vo výške 1,5 milióna českých korún, na ďalšie práce si peniaze požičal. Do Trnavy si priviezol aj svoju právničku, pretože terajšie vedenie Trnavskej arcidiecézy s ním podľa jeho vyjadrenia nekomunikuje. sita, Nový Čas 15/11/2013

Bazilika sv. Petra

- najslávnejší a najnavštevovanejší chrám na svete.

Aj na soche Giuseppeho De Fabrisi pred bazilikou drží sv.

Peter kľúč od nebeského kráľovstva.

Peter prijíma od Ježiša kľúč častý motív v umení. r

ed, tasr, Nový Čas 15/11/2013